

Öppna jämförelser Ekonomiskt bistånd 2019

Resultatet i nordvästra Stockholms län

HENRIK KARLSSON

FoU Nordväst är ett kunskapscentrum för socialtjänsten i de nordvästra kommunerna i Stockholms län.

FoU Nordväst is a Research and Development center for the social services of the northwestern municipalities of Stockholm County, Sweden.

För ytterligare information www.fou-nordvast.se

ISBN: 978-91-89681-46-0

_Resultatet i korthet

Nordvästkommunernas resultat i Öppna jämförelser 2019 Ekonomiskt bistånd är generellt sett bättre än eller i nivå med resultatet i Stockholms stad och riket. Alla nordvästkommuner har tillgång till socialjour med socionomer hela dygnet. De flesta har använt enskildas uppfattning för att utveckla verksamheten. Nästan alla har aktuella rutiner för intern samordning i enskilda ärenden och överenskommelser med externa aktörer om samverkan i enskilda ärenden.

Systematisk uppföljning är dock ett utvecklingsområde. Få nordvästkommuner har systematiskt följt upp sin verksamhet, och ännu färre har gjort det uppdelat på kön. När verksamheter följs upp är det viktigt att anta ett kritiskt perspektiv på kön och genus. Könssstereotypa föreställningar om manligt och kvinnligt kan göra insatser mindre inkluderande och effektiva.

Ett annat utvecklingsområde är att införa fler standardiserade bedömningsmetoder. FREDA-kortfrågor kan till exempel användas för att identifiera enskilda vuxna som utsätts för våld.

_Inledning

I den här rapporten redovisas de nordvästra kommunernas i Stockholms läns resultat i Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård 2019.

Socialstyrelsen har tagit fram Öppna jämförelser för att erbjuda nationella kvalitetsindikatorer som är jämförbara mellan kommuner över tid. Syftet är att stimulera lokalt utvecklings- och analysarbete. För mer information se följande [länk](#).

FoU Nordväst kvalitetssäkrar inrapporteringen till Öppna jämförelser genom att bjuda in representanter från kommunerna för att gå igenom [enkäten](#) och enas om gemensamma tolkningar. På mötena deltar normalt också en eller flera representanter från Socialstyrelsen.

Den här rapporten stödjer det lokala analys- och utvecklingsarbetet genom att sammanställa och jämföra verksamhetsområdets resultat med snittet i Stockholms stad och riket. Från och med 2018 redovisas och diskuteras rapporten i chefsnätverket som därefter väljer ut ett eller flera utvecklingsområden för de kommande två åren. FoU Nordväst deltar och bidrar med fakta och analysunderlag. Mer information om arbetssättet finns i vår strategi och handlingsplan, se [länk](#).

I nordvästkommunerna har de tidigare årens arbete med Öppna jämförelser varit uppskattat och viktigt. Det har bland annat lett fram till nya gemensamma utvecklingsområden. Som exempel kan nämnas den gemensamma BAS-utbildningen för nyanställda inom den sociala barn och ungdomsvården och missbruksvården samt de utvecklade arbetssätten med sjukskrivna och nollklassade inom ekonomiskt bistånd, se [länk](#).

FoU Nordväst har granskat kommunernas arbete med Öppna jämförelser. Sven Trygged, docent i socialt arbete, undersökte om professionen trodde att Öppna jämförelser kunde leda fram till konkreta förbättringar av verksamheterna och om erfarenheterna hittills svarat upp mot de förväntningar som fanns när Öppna jämförelser lanserades. Rapporten *Öppna jämförelser i socialtjänsten – Varför, hur och till vilken nytta?* kan läsas [här](#).

_Resultat

Tillgänglighet

Tabell 1

Tillgänglighet utanför kontorstid, Väntetid för besök & rådgivning

	Socialjour med socionomer alla dagar hela dygnet	Genomsnittlig väntetid till nybesök är max 14 dagar	Erbjuder enklare hushållsekonomisk rådgivning
<i>Ekerö</i>	JA	JA (4-7 DAGAR)	JA
<i>Järfälla</i>	JA	JA (8-14 DAGAR)	NEJ
<i>Sigtuna</i>	JA	JA (1-3 DAGAR)	JA
<i>Sollentuna</i>	JA	JA (8-14 DAGAR)	JA
<i>Solna</i>	JA	JA (8-14 DAGAR)	JA
<i>Sundbyberg</i>	JA	JA (4-7 DAGAR)	JA
<i>Upplands-Bro</i>	JA	JA (8-14 DAGAR)	JA
<i>Upplands Väsby</i>	JA	JA (8-14 DAGAR)	NEJ
<i>Snitt</i>	100 %	100 %	75 %
<i>Stockholm</i>	100 %	73 %	75 %
<i>Riket</i>	87 %	87 %	74 %

Tabell 1 visar att samtliga nordvästkommuner har tillgång till socialjour med socionomer hela dygnet. Sigtuna har endast 1–3 dagars väntetid för nybesök. Ekerö och Sundbyberg har 4–7 dagar. Järfälla, Sollentuna, Solna, Upplands-Bro och Upplands-Väsby har 8–14 dagar. Alla nordvästkommuner utom Järfälla och Upplands-Väsby erbjuder enklare hushållsekonomisk rådgivning. Resultatet i dessa tre indikatorer på mellan 75 och 100 procent är i nivå med eller bättre än resultatet i Stockholm och riket.

Tabell 2 visar att alla nordvästkommuner förutom Ekerö erbjuder kommunala arbetsmarknadsinsatser inom en månad till alla unga sökanden mellan 18 och 24 år. Alla nordvästkommunerna utom Ekerö erbjuder kommunala arbetsmarknadsinsatser till alla sökande över 24 år. Resultatet är klart bättre än Stockholm och riket. Endast 42 procent av stadsdelarna i Stockholm och 30 procent av kommunerna i riket erbjuder kommunala arbetsmarknadsinsatser till alla sökande över 24 år, medan det i nordväst är 87,5 procent som gör det.

Tabell 2

Arbetsmarknadsinsatser

	Kommunal arbetsmarknadsinsats erbjuds till alla unga vuxna (18-24 år) inom en månad	Kommunal arbetsmarknadsinsats erbjuds till alla över 24 år
Ekerö	NEJ	DELVIS
Järfälla	JA	JA
Sigtuna	JA	JA
Sollentuna	JA	JA
Solna	JA	JA
Sundbyberg	JA	JA
Upplands-Bro	JA	JA
Upplands Väsby	JA	JA
Snitt	87.5 %	87.5 %
Stockholm	67 %	42 %
Riket	35 %	30 %

Helhetssyn och samordning

Tabell 3

Intern samordning i enskilda ärenden

	Aktuell rutin för samordning mellan missbruk och ekonomiskt bistånd	Aktuell rutin för samordning mellan socialpsykiatri och ekonomiskt bistånd	Aktuell rutin för samordning mellan barn och unga och ekonomiskt bistånd	Aktuell rutin för samordning mellan LSS (barn och vuxen) och ekonomiskt bistånd	Aktuell rutin för samordning mellan kommunala arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd
Ekerö	JA	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
Järfälla	JA	NEJ	NEJ	NEJ	JA
Sigtuna	JA	JA	JA	JA	JA
Sollentuna	JA	JA	JA	NEJ	JA
Solna	JA	JA	JA	JA	JA
Sundbyberg	JA	JA	JA	JA	JA
Upplands-Bro	JA	JA	JA	JA	JA
Upplands Väsby	NEJ	JA	NEJ	JA	NEJ
Snitt	87.5 %	75 %	62.5 %	62.5 %	75 %
Stockholm	77 %	62 %	69 %	62 %	92 %
Riket	72 %	49 %	61 %	41 %	59 %

Tabell 3 visar att alla nordvästkommuner förutom Upplands Väsby har en aktuell rutin för samordning mellan ekonomiskt bistånd och missbruk. Resultatet (87.5 %) är bättre än i Stockholm (77 %) och Riket (72 %). Alla kommuner förutom Ekerö och Järfälla har en aktuell rutin för samordning mellan

socialpsykiatri och ekonomiskt bistånd. Även det resultatet (75 %) är bättre än i Stockholm (62 %) och riket (49 %). Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg och Upplands-Bro har en aktuell rutin för samordning mellan barn och unga och ekonomiskt bistånd. Resultatet (62.5 %) är i nivå med Stockholm (69 %) och riket (61 %). Sigtuna, Solna, Sundbyberg, Upplands-Bro och Upplands Väsby har en aktuell rutin för samordning mellan LSS (barn och vuxen) och ekonomiskt bistånd. Resultatet (62.5 %) är i nivå med Stockholm (62 %) och bättre än riket (41 %). Förutom Ekerö och Upplands-Väsby har alla kommuner aktuell rutiner för att samordna arbetet mellan kommunala arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd. Resultatet (75 %) är sämre än i Stockholm (92 %) och bättre än i Riket (59 %).

Tabell 4
Extern samverkan i enskilda ärenden

	Aktuell överenskommelse om samverkan med Arbetsförmedlingen	Aktuell överenskommelse om samverkan med Försäkringskassan	Aktuell överenskommelse om samverkan med primärvård	Aktuell överenskommelse om samverkan med vuxenpsykiatri
Ekerö	NEJ	NEJ	NEJ	JA
Järfälla	JA	JA	NEJ	JA
Sigtuna	JA	JA	NEJ	NEJ
Sollentuna	JA	JA	JA	JA
Solna	JA	JA	JA	JA
Sundbyberg	JA	NEJ	NEJ	NEJ
Upplands-Bro	JA	JA	JA	JA
Upplands Väsby	JA	JA	JA	JA
Snitt	87.5 %	75 %	50 %	75 %
Stockholm	62 %	54 %	31 %	15 %
Riket	48 %	31 %	29 %	28 %

I tabell 4 framkommer att alla nordvästkommuner förutom Ekerö har en aktuell överenskommelse om att samverka med Arbetsförmedlingen. Ett resultat (87.5 %) som är bättre än i Stockholm (62 %) och riket (48 %). Alla nordvästkommuner utom Ekerö och Sundbyberg har en aktuell överenskommelse om samverkan med Försäkringskassan. Också det ett resultat (75 %) som är bättre än i Stockholm (54 %) och Riket (31 %). Endast hälften av nordvästkommunerna har en aktuell överenskommelse om samverkan med Primärvården. Trots det är resultatet bättre än i Stockholm och riket som ligger på 31 respektive 29 procent. Klart fler nordvästkommuner (75 %) har en aktuell överenskommelse om samverkan med vuxenpsykiatrin jämfört med Stockholm (15 %) och riket (28 %).

Tabell 5

Extern samverkan i enskilda ärenden

	Aktuell överenskommelse om samverkan med bostadsföretag/hyresvärdar på övergripande nivå	Aktuell överenskommelse om samverkan med bostadsföretag/hyresvärdar i enskilda ärenden
Ekerö	NEJ	NEJ
Järfälla	JA MED VISSA	JA MED VISSA
Sigtuna	JA MED VISSA	NEJ
Sollentuna	JA MED VISSA	JA MED VISSA
Solna	JA MED VISSA	JA MED VISSA
Sundbyberg	NEJ	NEJ
Upplands-Bro	JA MED VISSA	JA MED VISSA
Upplands Väsby	JA MED VISSA	NEJ
Snitt	75 %	50 %
Stockholm	31 %	23 %
Riket	40 %	33 %

Tabell 5 visar att de flesta nordvästkommuner (75 %) har en aktuell överenskommelse om samverkan med bostadsföretag/hyresvärdar på övergripande nivå, vilket är klart bättre än Stockholm (31 %) och riket (40 %). Hälften av nordvästkommunerna har också en aktuell överenskommelse för att samverka i enskilda ärenden, vilket kan jämföras med cirka en fjärdedel av stadsdelarna i Stockholm och en tredjedel av kommunerna i riket.

Kunskapsbaserad verksamhet

Tabell 6

Handläggarnas kompetensutveckling, Handläggarnas agerande vid indikation på våld & Strukturerad utredningsmall

	Aktuell samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling	Aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld	Strukturerad utredningsmall med barns situation används i alla utredningar
Ekerö	NEJ	JA	JA
Järfälla	JA	JA	JA
Sigtuna	JA	NEJ	NEJ
Sollentuna	JA	JA	JA
Solna	JA	JA	JA
Sundbyberg	NEJ	JA	JA
Upplands-Bro	JA	JA	JA
Upplands Väsby	NEJ	NEJ	NEJ
Snitt	62.5 %	75 %	75 %
Stockholm	77 %	85 %	92 %
Riket	45 %	59 %	61 %

Tabell 6 visar att Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Solna och Upplands-Bro har en aktuell samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling. Snittet på 62.5 procent är något lägre än i Stockholm (77 %), men bättre än riket (45 %). Alla nordvästkommuner förutom Sigtuna och Upplands Väsby har en aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld. Snittet på 75 procent är lägre än i Stockholm (85 %), men högre än riket (59 %). Alla nordvästkommuner förutom Sigtuna och Upplands Väsby använder en strukturerad utredningsmall med barns situation i alla utredningar. Snittet på 75 procent är lägre än i Stockholm (92 %), men högre än riket (61 %).

Tabell 7

Standardiserade bedömningsmetoder

	Använder standardiserad bedömningsmetod för bistånd längre än sex månader	Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldutsatthet hos enskilda vuxna	Använder AUDIT för att upptäcka riskfylld alkoholkonsumtion	Använder DUDIT för att upptäcka drogrelaterade problem
Ekerö	NEJ	JA	NEJ	NEJ
Järfälla	JA	NEJ	NEJ	NEJ
Sigtuna	JA	NEJ	NEJ	NEJ
Sollentuna	NEJ	JA	JA	JA
Solna	NEJ	JA	NEJ	NEJ
Sundbyberg	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
Upplands-Bro	NEJ	JA	NEJ	NEJ
Upplands Väsby	NEJ	JA	NEJ	NEJ
Snitt	25 %	62.5 %	12.5 %	12.5 %
Stockholm	100 %	69 %	0 %	8 %
Riket	16 %	73 %	38 %	29 %

* Fler i Arbete (FIA)

Tabell 7 visar att Järfälla och Sigtuna använder en standardiserad bedömningsmetod för att bedöma behoven i ärenden som pågått längre än sex månader. Resultatet på 25 procent är bättre riket (16 %), men klart lägre än i Stockholm där alla stadsdelar använder sådana bedömningsmetoder. Ekerö, Sollentuna, Solna, Upplands-Bro och Upplands Väsby använder FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldutsatthet hos vuxna. Resultatet på 62.5 procent är i nivå med Stockholm (69 %) och något lägre än Riket (73 %). Sollentuna använder både AUDIT och DUDIT. I Stockholm använder ingen stadsdel AUDIT och i riket använder 38 procent av kommuner instrumentet. DUDIT använts sällan i Stockholm (8 %) och riket (29 %).

Tabell 8

Systematisk uppföljning för att utveckla verksamheten

	Använt resultat från systematisk uppföljning för verksamhetsutveckling	Genomfört systematisk uppföljning uppdelat på kön	Använt resultat från systematisk uppföljning uppdelat på kön för verksamhetsutveckling
<i>Ekerö</i>	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Järfälla</i>	NEJ	JA	NEJ
<i>Sigtuna</i>	JA	NEJ	NEJ
<i>Sollentuna</i>	JA	JA	JA
<i>Solna</i>	DELVIS	NEJ	NEJ
<i>Sundbyberg</i>	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Upplands-Bro</i>	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Upplands Väsby</i>	JA	JA	JA
<i>Snitt</i>	37.5 %	37.5 %	25 %
<i>Stockholm</i>	33 %	67 %	33 %
<i>Riket</i>	15 %	17 %	9 %

I tabell 8 framkommer att Sigtuna, Sollentuna och Upplands Väsby har använt resultat från systematisk uppföljning för verksamhetsutveckling. Solna har gjort det delvis. Sollentuna och Upplands Väsby har även genomfört systematisk uppföljning uppdelat på kön och använt resultatet för verksamhetsutveckling. Resultatet i Stockholm och riket är också överlag lågt. Dock har 67 procent av stadsdelarna i Stockholm genomfört systematisk uppföljning uppdelat på kön, vilket är klart bättre än i nordvästkommunerna (37.5 %).

Självbestämmande och integritet

Tabell 9

Upprättade genomförandeplaner

	Enskildas uppfattning används till att utveckla verksamheten	Genomförandeplan har upprättats tillsammans med samtliga enskilda inom tre månader	Genomförandeplan har under-tecknats av samtliga enskilda	Genomförandeplan har följts upp minst var tredje månad för alla
<i>Ekerö</i>	NEJ	DELVIS	DELVIS	DELVIS
<i>Järfälla</i>	JA	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Sigtuna</i>	JA	JA	JA	JA
<i>Sollentuna</i>	JA	JA	NEJ	DELVIS
<i>Solna</i>	NEJ	JA	JA	JA
<i>Sundbyberg</i>	JA	DELVIS	DELVIS	DELVIS
<i>Upplands-Bro</i>	JA	JA	JA	JA
<i>Upplands Väsby</i>	NEJ	DELVIS	DELVIS	DELVIS
<i>Snitt</i>	62.5 %	50 %	37.5 %	37.5 %
<i>Stockholm</i>	67 %	8 %	0 %	0 %
<i>Riket</i>	36 %	30 %	13 %	15 %

Tabell 9 visar att Järfälla, Sigstuna, Sollentuna, Sundbyberg och Upplands-Bro har använt enskildas uppfattning till att utveckla verksamheten. Resultatet på 62.5 procent är i nivå med Stockholm (67 %) och bättre än riket (36 %). Sigstuna, Sollentuna, Solna och Upplands-Bro har upprättat en genomförandeplan med samtliga sökanden inom tre månader. Resultatet på 50 procent är klart bättre än 8 procent i Stockholm och 30 procent i riket. Men bara Sigstuna, Solna och Upplands-Bro har följt upp genomförandeplanen inom tre månader. I Stockholm har inga stadsdelar gjort det och endast 15 procent av kommunerna i riket.

Trygghet och säkerhet

Tabell 10
Personalens agerande för att förebygga avhysning & Uppsökande verksamhet

	Aktuell rutin för att förhindra att barnfamiljer avhyses	Uppsökande verksamhet för akut hemlösa	Uppsökande verksamhet för de som riskerar att förlora sitt boende
<i>Ekerö</i>	NEJ	NEJ	JA
<i>Järfälla</i>	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Sigtuna</i>	NEJ	NEJ	JA
<i>Sollentuna</i>	JA	JA	JA
<i>Solna</i>	JA	JA	JA
<i>Sundbyberg</i>	NEJ	JA	JA
<i>Upplands-Bro</i>	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Upplands Väsby</i>	NEJ	JA	JA
<i>Snitt</i>	25 %	50 %	75 %
<i>Stockholm</i>	77 %	69 %	100 %
<i>Riket</i>	24 %	25 %	52 %

Tabell 10 visar att endast Sollentuna och Solna har en aktuell rutin för att förhindra att barnfamiljer vräks. Resultatet (25 %) är klart sämre än Stockholm (77 %), men i nivå med riket (24 %). Sollentuna, Solna, Sundbyberg och Upplands Väsby har uppsökande verksamhet för akut hemlösa. Resultatet på 50 procent är lägre än 69 procent i Stockholm stad och högre än 25 procent i riket. Alla nordvästkommuner utom Järfälla och Upplands-Bro har uppsökande verksamhet för de som riskerar att förlora sitt boende. Resultatet på 75 procent är bättre än 52 procent i riket, men lägre än 100 procent i Stockholm.

Tabell 11 visar att samtliga nordvästkommuner ger handläggarna kontinuerliga genomgångar av rättsfall, vilket är bättre än både Stockholm (83 %) och riket (73 %). Sigtuna, Sollentuna, Solna, Upplands-Bro och Upplands Väsby har en aktuell rutin för att informera om samordnad individuell plan (SIP). Resultatet (62.5 %) är bättre än i Stockholm (38 %) och riket (45 %). Alla nordvästkommuner har en aktuell rutin för att inte röja skyddade personuppgifter. Ett resultat (75 %) som är bättre än Stockholm (54 %) och riket (42 %).

Tabell 11

Juridisk kompetens, Information till enskilda & Personalens hantering vid skyddade personuppgifter

	Kontinuerliga genomgångar av rättsfall	Aktuell rutin för information om samordnad individuell plan (SIP)	Aktuell rutin för att inte röja skyddade personuppgifter
<i>Ekerö</i>	JA	NEJ	JA
<i>Järfälla</i>	JA	NEJ	JA
<i>Sigtuna</i>	JA	JA	JA
<i>Sollentuna</i>	JA	JA	JA
<i>Solna</i>	JA	JA	JA
<i>Sundbyberg</i>	JA	NEJ	NEJ
<i>Upplands-Bro</i>	JA	JA	JA
<i>Upplands Väsby</i>	JA	JA	NEJ
<i>Snitt</i>	100 %	62.5 %	75 %
<i>Stockholm</i>	83 %	38 %	54 %
<i>Riket</i>	73 %	45 %	42 %

Bakgrundsmått

Tabell 12

Bemanning

	Antal årsarbetande handläggare som är anställda inom myndighetsutövningen för ekonomiskt bistånd 1 februari 2019
<i>Ekerö</i>	5.8
<i>Järfälla</i>	26.2
<i>Sigtuna</i>	12.0
<i>Sollentuna</i>	22.5
<i>Solna</i>	10.0
<i>Sundbyberg</i>	13.0
<i>Upplands-Bro</i>	12.0
<i>Upplands Väsby</i>	10.8

Bemanningen i nordvästkommunerna skiljer sig kraftigt åt. Järfälla hade högst antal årsarbetande handläggare anställda inom myndighetsutövningen för ekonomiskt bistånd 1 februari 2019 (26.2). Lägst hade Ekerö (5.8), följt av Solna (10), Upplands-Väsby (10.8) och Upplands-Bro och Sigtuna (12). Sundbyberg hade 13 och Sollentuna 22.5.